

bekjendt, indbefattede et Complex af flere forskjellige Arter. Den Art, hvorom her nærmest er Tale, nemlig Opdragelsesanstalten for forældreløse eller andre ulykkelige Børn, var rigtignok beregnet paa et noget større Antal Børn, end det, som findes i de lignende Anstalter her i Landet; men den var grundet paa det Princip, at kun det Menneſke kan hjælpes, som virkelig vil hjælpe sig selv, og Fellenberg indrettede sin Anstalt saaledes, at Beløftningerne ved samme for Størstedelen afholdtes ved det Udbytte, Børnens Flid og Arbejde gav. Derfor var Arbejdet i denne Anstalt Hovedsagen, og Underviisningen blev betragtet som en Bederqvægelse og Gvilte efter Arbejdet, og da vore saakaldte Redningsanstalter her i Landet, hvoraf vi, som bekjendt, have flere end den her omtalte, ere grundede paa samme Idee, idet Børnene væsentlig anvende al deres Tid til gavnlig Beskæftigelse, afværlende med Underviisning, og det under et stadigt og fornuftigt Tilsyn, forekommer det mig at være stensynligt, at slige Anstalter ere langt at foretrække for ulykkelige Børn, end hvad der sædvanligt anvendes, at henseende dem til Pleieførelde. Jeg maa ogsaa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at ikke blot Fellenbergs Exempel, men mange andre lignende Indretninger, som have reist sig, og den Erfaring, de fleste Communer og Regjeringer have gjort i Fortiden, have ført til det Resultat, at man har stræbt i alle cultiverede Lande at oprette slige Redningsanstalter; tildeels i et meget stort Antal, for paa den Maade at opnaae Diemedet med forsoømte Børns Opdragelse paa en tilfredsstillende Maade. Jeg skal blot gjøre opmærksom paa, at der alene i Würtemberg findes mellem 20 og 30 saadanne Redningsanstalter. Vi have hidtil havt her i Landet 4, nemlig, foruden den her omtalte paa Bøggildgaard, en paa Holsteinsminde, en paa Flakkebjerg og en paa Cathrinelyst, hvilken dog har ophørt med sin Virksomhed. Dette Institut var ogsaa det, som i Forhold til de andre var det kostbareste; thi eet Barn kostede der i Gjennemsnit fra 80—100 Rbd. om Aaret, medens derimod Udgifterne paa de andre ere langt mindre, og navnlig paa Flakkebjerg, hvor de indfrænte sig

til 40—50 Rbd. om Aaret for hvert Barn. Det, jeg nærmest kunde ønske med Hensyn til Bøggildgaard, var, at Antallet af Eleverne blev noget større, og jeg troer, at det vilde kunne opnaaes, naar der udbredtes tilstrækkelig Kundskab om Anstaltens Indretning og Tilværelse; thi jeg skal tage meget feil, dersom det ikke forholder sig saa, at denne Anstalts Tilværelse og Indretning ikke tilstrækkeligt er bekjendt, ikke engang i selve Jylland. Man har i Almindelighed antaget, at en Opdragelsesanstalt af den Størrelse som Bøggildgaard vilde kunne beskæftige og opdrage 30—40 Børn, og naar Sjælven paa en saadan Gaard ikke var for trykkende, har man troet, at Udgiften for hvert Barn kunde anslaaes til 30—40 Rbd. om Aaret, saaledes at naar vedkommende Forældre eller Commune betalte 20 Rbd., maatte det Offentlige eller de velgjørende Selskaber tilskyde det Øvrige. Paa de Opdragelsesanstalter af denne Art, hvor den aarlige Betaling for Børnene er større, vil naturligvis det øvrige Tilskud ikke behøve at være saa betydeligt.

Funder: Jeg skal ogsaa tillade mig at udtale mig imod den Anskuelse, som er bleven fremført af den ærede Secretair (Leth). Jeg finder mig særlig opfordret hertil, fordi jeg i en Række af Aar har været Medlem af Aarhus Byes Fattigcommission, og, som Thinget vil have bemærket, har Aarhus Fattigvæsen udsat 13 Børn paa Bøggildgaard, altsaa henved $\frac{1}{3}$ af samtlige Børn, som have været optagne i denne Anstalt i hele den Tid, hvori samme har bestaaet. Jeg har endnu aldrig bemærket, at der nogen eneste Gang, uagtet Fattigvæsenet ogsaa udsatte en Mængde Børn til Pleieførelde, har været afsyigende Mening med Hensyn til det bestemte Barn, som man agtede at anbringe i Opdragelsesanstalten paa Bøggildgaard, om det ikke var rettere at udsætte det til Pleieførelde, som man ellers sædvanlig pleier at sende Børnene til. Der maa nemlig vel skjelnes mellem stikkelige Børn og forvildede Børn. (Ja! Meget rigtigt!). Stikkelige Børn bør ogsaa efter min Formening anbringes hos Pleieførelde; men forvildede Børn troer jeg aldeles ikke kunne anbringes hos dem. Der er blevet yttret, at Pleieførelde sædvanligvis tage mod Børn,